

ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๒๓

สำนักงานกฤษฎมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม.๑๐๓๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๖

เรื่อง การวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖
ครั้งที่ ๑/๒๕๒๖

เรียน เวียนกระทรวงทบวงกรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร ๐๒๐๓/ว ๖๔ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๒๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารการวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ
พ.ศ. ๒๕๒๖ ครั้งที่ ๑/๒๕๒๖ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบ
และถือปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุง
ใหม่ ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้มีผลการใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๖ เป็นต้นมา นั้น

เนื่องจากได้มีส่วนราชการต่าง ๆ หรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ไปเพื่อสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาหลายประการ เพื่อให้การปฏิบัติตาม
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ของส่วนราชการต่าง ๆ เป็นไปโดยถูกต้องใน
แนวทางเดียวกัน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรี จึงมีข้อวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ
พ.ศ. ๒๕๒๖ ไว้ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และกรุณาแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบต่อไปด้วย.

ขอแสดงความนับถือ
(ลงชื่อ) ชูชาติ ประมูลผล
(นายชูชาติ ประมูลผล)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
กองแผนงานและวิชาการ
โทร. ๒๙๑๔๐๐๕, ๒๙๒๕๓๒๒

การวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖

ครั้งที่ ๑/๒๕๒๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะผู้รักษาการตามระเบียบได้มีข้อวินิจฉัยปัญหาในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังต่อไปนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับการลงรายละเอียดที่ตั้งของส่วนราชการเจ้าของหนังสือในหนังสือภายนอก

๑.๑ **คำถาม** การลงรายละเอียดที่ตั้งของส่วนราชการจะต้องลงรายละเอียดเพียงใด จะไม่ลงได้หรือไม่

ข้อวินิจฉัย โดยปกติจะต้องลงที่ตั้งไว้ด้วย แต่จะลงรายละเอียดเพียงใดให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการเจ้าของหนังสือที่จะพิจารณากำหนดตามความเหมาะสม เพื่อให้ทราบที่ตั้งที่สามารถติดต่อได้ และกรณีที่จะไม่ลงที่ตั้งควรเป็นกรณีไม่ปกติ เช่น ไม่ประสงค์จะเปิดเผย เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความลับ เป็นต้น

๑.๒ **คำถาม** หนังสือของคณะกรรมการจะลงที่ตั้งอย่างไร จะต้องระบุชื่อของส่วนราชการด้วยหรือไม่

ข้อวินิจฉัย ให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการเจ้าของเรื่องที่จะพิจารณากำหนดตามความเหมาะสม แต่โดยปกติควรระบุชื่อส่วนราชการไว้ด้วย ซึ่งส่วนราชการที่จะระบุนี้ ในหลักการควรเป็นส่วนราชการเจ้าของเรื่องที่ดำเนินเรื่องอยู่ และไม่ควรถูกอ้างจากผู้ที่ประธานหรือเลขานุการ เพราะประธานและเลขานุการอาจมิได้เป็นข้าราชการในส่วนราชการเจ้าของเรื่องก็ได้ ซึ่งหากมีปัญหาในกรณีประธานหรือเลขานุการมิได้เป็นข้าราชการในส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องพิจารณากำหนดที่ตั้งตามความเหมาะสม

๑.๓ **คำถาม** การลงที่ตั้งจะวางรูปอย่างไร ตัวอย่างเช่น

แบบที่ ๑ สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

แบบที่ ๒ สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

แบบที่ ๓ สำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากชื่อส่วนราชการและที่ตั้งมีความสั้นยาวไม่เท่ากัน จึงให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการเจ้าของหนังสือที่จะพิจารณาเลือกวางรูปแบบหนึ่งแบบใดก็ได้ ตามความเหมาะสม

๒. ปัญหาเกี่ยวกับเลขที่ของหนังสือ

๒.๑ **คำถาม** หน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลาง ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัด จะใช้เลขประจำของเจ้าของเรื่องอย่างไร และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงชื่อในหนังสือราชการบริหารส่วนกลาง จะดำเนินการอย่างไร

ข้อวินิจฉัย ในหลักการให้ใช้รหัสตัวพยัญชนะและเลขประจำของเจ้าของเรื่องจากส่วนกลาง เว้นแต่ ส่วนราชการใดมีปัญหาเป็นพิเศษ ก็ให้ขอทำความตกลงกับปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ส่วนกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ลงชื่อในหนังสือของราชการบริหารส่วนกลาง เลขทะเบียนหนังสือส่งให้ใช้เลขทะเบียนของจังหวัด ส่วนราชการเจ้าของหนังสือให้ใช้ชื่อจังหวัด หรือศาลากลางจังหวัด และส่วนราชการเจ้าของเรื่องให้ระบุชื่อหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเรื่องดำเนินการ

๒.๒ คำถาม กรณีที่ส่วนราชการระดับกองออกหนังสือในนามของส่วนราชการระดับกอง จะต้อง กำหนดเลขรหัสเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากการออกเลขที่ของหนังสือในราชการบริหารส่วนกลาง ได้กำหนดให้ประกอบด้วยรหัสตัวพยัญชนะของกระทรวง เลขประจำของกรมและกอง อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดเลขรหัสเพิ่มขึ้นอีก

๒.๓ คำถาม การกำหนดเลขรหัสโดยส่วนราชการระดับกรมให้แก่ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมในสังกัด ตามภาคผนวก ๑ ข้อ ๕ จะดำเนินการอย่างไรต้องทำเป็นประกาศของกรมหรือไม่

ข้อวินิจฉัย วิธีการดำเนินการในเรื่องนี้ของส่วนราชการระดับกรมเจ้าสังกัด อย่างน้อยควรกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ แต่จะจัดทำเป็นประกาศตามแบบของหนังสือสั่งการหรือไม่เพียงใด ให้อยู่ในดุลพินิจของส่วนราชการที่จะพิจารณาตามความเหมาะสม

๒.๔ คำถาม เลขที่หนังสือของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งมีหลายหน่วยงานในจังหวัดเดียวกัน เช่น ทรพยากรธรณีจังหวัดพังงา และทรพยากรธรณีจังหวัดตะกั่วป่า จะใช้อย่างไร เพราะในภาคผนวก ๑ ข้อ ๒.๒ กำหนดไว้เลขเดียว

ข้อวินิจฉัย ให้ใช้เลขเดียวกัน ความแตกต่างจะอยู่ที่ส่วนราชการเจ้าของหนังสือหรือส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ซึ่งจะต้องระบุว่าเป็นหน่วยงานใด

๒.๕ คำถาม การกำหนดเลขที่หนังสือของคณะกรรมการ กรณีที่ประธานและเลขานุการ หรือผู้ออกหนังสือมิได้อยู่ในส่วนราชการ เจ้าของเรื่องจะดำเนินการอย่างไร

ข้อวินิจฉัย ให้ใช้เลขที่ของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ซึ่งเป็นผู้ดำเนินงานให้คณะกรรมการ

๒.๖ คำถาม การกำหนดเลขที่หนังสือออกของส่วนราชการระดับกรมหรือจังหวัดขึ้นไป จะให้ลงเลขรหัสย่อยถึงฝ่ายหรืองานได้หรือไม่

ข้อวินิจฉัย ระเบียบ ๔ ได้กำหนดเลขที่หนังสือออกไว้ในภาคผนวก ๑ โดยให้ใช้เลขประจำของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง ๔ ตัว ประกอบด้วย ตัวเลขของกรมและกอง และได้กำหนดให้ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม ที่มีความจำเป็นต้องออกหนังสือราชการเอง ให้ใช้เลขรหัสได้ไม่เกิน ๓ ตำแหน่ง โดยให้ใส่จุดหลังเลขประจำของกรมและกอง แล้วต่อด้วยเลขรหัส ซึ่งส่วนราชการระดับกรมเจ้าสังกัดจะเป็นผู้กำหนด ดังนั้น ในหลักการ การกำหนดเลขที่หนังสือออกของส่วนราชการตั้งแต่ระดับกรมหรือจังหวัดขึ้นไป จึงลงเลขรหัสย่อยถึงฝ่ายหรืองานไม่ได้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นรายละเอียดปลีกย่อยเกินไป และหัวหน้าส่วนราชการระดับกองสามารถใช้อำนาจการบริหารในการควบคุมการดำเนินงานของฝ่ายหรืองานต่าง ๆ ได้อยู่แล้ว การลงเลขรหัสย่อยถึงฝ่ายหรืองานตามภาคผนวก ๑ ข้อ ๕ จะใช้ในกรณีที่ฝ่ายหรืองานออกหนังสือราชการเอง ตามภาคผนวก ๓ ข้อ ๒

๓. ปัญหาเกี่ยวกับคำขึ้นต้น

๓.๑ **คำถาม** การใช้คำขึ้นต้น จะต่อด้วยคำว่า “ท่าน” หรือ “ฯพณฯ” ได้หรือไม่ มีหลักเกณฑ์การใช้
อย่างไร

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากระเบียบ ๑ กำหนดให้เขียนคำขึ้นต้นแล้วลงตำแหน่งของผู้ที่หนังสือมีถึงโดย
ไม่มีคำนำหน้าตำแหน่ง จึงไม่จำเป็นต้องใช้คำขึ้นต้นต่อด้วยคำว่า “ท่าน” หรือ “ฯพณฯ”

๓.๒ **คำถาม** คำขึ้นต้นของบันทึก จะใช้คำอื่นนอกจากที่กำหนดในภาคผนวก ๒ ได้หรือไม่ เช่น เสนอ
ขอประทานเสนอ เป็นต้น และบันทึกจะมีถึงหน่วยงานได้หรือไม่ ถ้าได้ จะใช้คำขึ้นต้นอย่างไร

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากระเบียบ ๑ ข้อ ๒๖ กำหนดให้ใช้คำขึ้นต้นตามที่กำหนดในภาคผนวก ๒ ซึ่งสำหรับ
บุคคลธรรมดาที่กำหนดให้ใช้เพียง ๒ คำ คือ เรียน หรือ กราบเรียน โดยกำหนดให้ใช้ตามตำแหน่งของผู้ที่หนังสือมีถึง ทั้งนี้เพื่อ
ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น จึงต้องใช้ตามที่กำหนดไว้ในภาคผนวก ๒ สำหรับประเด็นที่ว่าบันทึกจะมีถึงหน่วยงานได้
หรือไม่นั้น ในหลักการของระเบียบ ๑ กำหนดว่าหนังสือราชการที่มีติดต่อกัน จะต้องติดต่อกับบุคคล ในกรณีจะมีบันทึก
ติดต่อกับหน่วยงานก็ควรทำเป็นบันทึกติดต่อกับหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงานนั้น ทั้งนี้เว้นแต่การติดต่อกับ
ด้วยหนังสือประทับตรา ซึ่งกำหนดให้มีถึงหน่วยงานและเป็นหนังสือที่มีได้มีการลงนาม แต่ให้ความสำคัญที่ตราประทับ ดังนั้น
การทำบันทึกจึงไม่ควรมีถึงหน่วยงาน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากบันทึกเป็นหนังสือติดต่อกายในอย่างไม่เป็นทางการ ดังนั้น ในกรณีจำเป็นต้องมีถึงหน่วยงาน
ก็สามารถใช้คำขึ้นต้นเป็นอย่างอื่นได้ตามความเหมาะสม แต่ถ้ามียกบุคคลจะต้องใช้ตามที่กำหนดในภาคผนวก ๒

๔. ปัญหาเกี่ยวกับการลงชื่อ

๔.๑ **คำถาม** ผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ลงชื่อในหนังสือของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางที่
ตั้งอยู่ในจังหวัดได้หรือไม่

ข้อวินิจฉัย ในหลักการผู้ว่าราชการจังหวัดจะลงชื่อในหนังสือราชการได้เพียงใด ย่อมเป็นไปตาม
ข้อกำหนดในกฎหมาย สำหรับการลงชื่อในหนังสือของหน่วยงานในราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในจังหวัด ได้มีกฎหมาย
กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้ ดังนั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดจะลงชื่อในหนังสือของหน่วยงานดังกล่าวได้เพียงใด จะต้องพิจารณา
เรื่องการมอบอำนาจจากราชการบริหารส่วนกลางประกอบด้วย เช่น ราชการบริหารส่วนกลางมอบอำนาจเรื่องการบริหาร
งบประมาณในระดับจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มีอำนาจลงชื่อในหนังสือเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวได้

๔.๒ **คำถาม** การลงชื่อซึ่งกำหนดให้พิมพ์ชื่อเต็มได้ลายมือชื่อ จะต้องพิมพ์ชื่อนั้นไว้ในวงเล็บหรือไม่

ข้อวินิจฉัย ให้พิมพ์ชื่อนั้นไว้ในวงเล็บด้วย เพราะการวงเล็บชื่อซึ่งพิมพ์ไว้ได้ลายมือชื่อ เพื่อให้
ทราบว่าเป็นลายมือชื่อของผู้ใด

๔.๓ **คำถาม** จะใช้คำว่า “ศาสตราจารย์” เป็นคำนำนามของผู้ลงชื่อได้หรือไม่ เพราะคำว่า “ศาสตราจารย์”
เป็นตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง เช่นเดียวกับยศของราชการทหารหรือบรรดาศักดิ์ รวมทั้ง
ใช้เป็นคำนำนามของบุคคลผู้รับหนังสือ และในข้อความของหนังสือด้วย

ข้อวินิจฉัย การลงชื่อและการใช้คำนำนาม ระเบียบ ๑ กำหนดให้ใช้คำว่า นาย นาง หรือนางสาว เว้น
แต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดไว้โดยเฉพาะ ก็ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือ
ประกาศนั้น ๆ สำหรับคำว่า “ศาสตราจารย์” มิได้อยู่ในหลักเกณฑ์ของระเบียบ ๑ และมิได้มี กฎหมาย ระเบียบ หรือประกาศ
สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้ใช้เป็นคำนำนามได้ และประการที่สำคัญคือ คำว่า “ศาสตราจารย์” เป็นตำแหน่ง จึงนำมาใช้

เป็นค่านามไม่ได้ ทั้งนี้ รวมถึงคำอื่น ๆ ที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน เช่น รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และนายแพทย์ เป็นต้น จึงใช้เป็นค่านามในการลงชื่อในหนังสือราชการไม่ได้

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับค่านามของบุคคลผู้รับหนังสือ และในข้อความของหนังสือ ถ้าเป็นหนังสือราชการก็ใช้หลักการพิจารณาทำนองเดียวกับเรื่องการลงชื่อดังกล่าวข้างต้น

๕. คำถาม ในกรณีหน่วยงานระดับต่ำกว่ากรมเป็นผู้ออกหนังสือ การลงส่วนราชการเจ้าของเรื่องที่มุมล่างด้านซ้ายของหนังสือ จะต้องลงชื่อหน่วยงานระดับย่อย เช่น แผนก ฝ่าย หรืองาน ใช่หรือไม่

ข้อวินิจฉัย ระเบียบ ฯ ได้กำหนดให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่อง เพื่อประโยชน์สำหรับการติดต่อสอบถามเท่านั้น ในทางปฏิบัติประสงค์จะให้ลงชื่อส่วนราชการในระดับต่ำกว่าส่วนราชการเจ้าของหนังสือ ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องโดยตรง เช่น ถ้าส่วนราชการเจ้าของหนังสืออยู่ในระดับกรม ให้ลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องระดับกอง ดังนั้น ในกรณีที่หน่วยงานระดับต่ำกว่ากรมเป็นผู้ออกหนังสือ การลงชื่อส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงให้ลงชื่อหน่วยงานระดับต่ำลงไปอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งได้แก่ แผนก ฝ่าย หรืองาน เป็นต้น

๖. คำถาม การกำหนดให้ส่วนราชการระดับกองออกหนังสือได้เองตามภาคผนวก ๓ ข้อ ๒ จะดำเนินการอย่างไร จะต้องทำเป็นหนังสือมอบหมาย หรือทำเป็นคำสั่งหรือไม่

ข้อวินิจฉัย ต้องกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งอาจทำเป็นหนังสือมอบหมายหรือทำเป็นคำสั่งตามแบบหนังสือสั่งการก็ได้และจะต้องเก็บไว้เป็นหลักฐานที่หน่วยงานกลางด้วย

๗. คำถาม การลงรายละเอียด “ส่วนราชการ” ในหนังสือภายใน ตามระเบียบ ฯ ได้กำหนดไว้ว่า หนังสือภายในที่ออกในนามส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป โดยปกติให้ลงชื่อ กรม กอง และหมายเลขโทรศัพท์ สำหรับการออกหนังสือของส่วนราชการระดับกระทรวง จะถือปฏิบัติเช่นเดียวกับส่วนราชการระดับกรมหรือไม่

ข้อวินิจฉัย การออกหนังสือภายในของส่วนราชการระดับกระทรวง ให้ลงรายละเอียด “ส่วนราชการ” โดยระบุชื่อ กระทรวง กรม และหมายเลขโทรศัพท์ เพื่อให้ทราบว่าเป็นหนังสือของกระทรวงใดด้วย

๘. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือประทับตรา

๘.๑ คำถาม การใช้ตราประทับสำหรับสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีจะใช้ตราของสำนักงาน ฯ ได้หรือไม่

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะพิเศษ คือไม่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม หรือกอง แต่มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กำหนดให้เป็นส่วนราชการ ดังนั้น สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรีจึงใช้ตราของสำนักงาน ฯ สำหรับประทับในหนังสือราชการได้

๘.๒ คำถาม ส่วนราชการระดับใดจะออกหนังสือประทับตราได้

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากระเบียบ ฯ ข้อ ๑๓ กำหนดว่า “หนังสือประทับตรา คือ หนังสือที่ใช้ประทับตราแทนการลงชื่อของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป โดยให้หัวหน้าส่วนราชการระดับกอง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมขึ้นไป เป็นผู้รับผิดชอบ ลงชื่อย่อกำกับตรา” ฉะนั้นหนังสือประทับตราจึงเป็นหนังสือของส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัด แต่ได้ลดขั้นตอนการลงนามในหนังสือลง โดยให้ใช้ตราของกระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัด แล้วแต่กรณี ประทับแทน แล้วให้มีการลงชื่อย่อกำกับตราไว้ ส่วนราชการระดับกองจะออกหนังสือประทับตราในนามของส่วนราชการระดับกองไม่ได้

สำหรับสำนักงานปลัดกระทรวงจะสามารถออกหนังสือประทับตราได้ทั้งในนามของกระทรวงและในนามของกรม ในกรณีที่เป็นการในหน้าที่ของกระทรวง หรือทบวง ให้ลงชื่อกระทรวงหรือทบวง และประทับตราของกระทรวงหรือทบวง ในกรณีเป็นการในหน้าที่สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง ในฐานะที่เป็นกรมหนึ่ง ให้ลงชื่อและประทับตรา สำนักงานปลัดกระทรวงหรือทบวงนั้น ๆ

๕. ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือรับรอง

๕.๑ คำถาม จะต้องระบุหัวกระดาษว่า “หนังสือรับรอง” ด้วยหรือไม่

ข้อวินิจฉัย ไม่ต้องระบุไว้ เพราะในข้อความและแบบของหนังสือ ได้แสดงให้เห็นโดยแจ้งชัดอยู่แล้วว่าเป็นหนังสือรับรอง ซึ่งจะมีลักษณะทำนองเดียวกับหนังสือประเภทอื่น ๆ เช่น หนังสือภายนอก หนังสือภายใน หรือหนังสือประทับตรา เป็นต้น หนังสือประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ ต่างมิได้ระบุหัวกระดาษบอกประเภทของหนังสือไว้เช่นเดียวกัน

๕.๒ คำถาม การออกหนังสือรับรองให้แก่บุคคลจะต้องให้ติดรูปทุกกรณีหรือไม่

ข้อวินิจฉัย เนื่องจากระเบียบ ฯ ข้อ ๒๔.๗ กำหนดให้ติดรูปถ่ายของผู้ที่ได้รับการรับรอง เฉพาะการรับรองที่เป็นเรื่องสำคัญเท่านั้น จึงไม่ต้องติดรูปถ่ายทุกกรณี แต่การจะพิจารณาว่ากรณีใดเป็นเรื่องสำคัญนั้น ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณากำหนดตามความเหมาะสม

๕.๓ คำถาม หนังสือรับรองที่ออกโดยคณะกรรมการจะดำเนินการจัดทำอย่างไร

ข้อวินิจฉัย ให้ลงชื่อคณะกรรมการที่ส่วนราชการเจ้าของหนังสือ โดยออกเลขที่หนังสือเช่นเดียวกับการออกเลขที่หนังสือภายนอกในนามของคณะกรรมการ การลงชื่อให้ลงชื่อประธานกรรมการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการให้ลงชื่อในนามของคณะกรรมการ ในกรณีที่การรับรองเป็นเรื่องสำคัญ ให้ประทับตราชื่อส่วนราชการระดับกระทรวง ทบวง กรม หรือจังหวัด เจ้าของเรื่อง เว้นแต่จะมีตราของคณะกรรมการ

๑๐. ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่ายของ

คำถาม การจำหน่ายของจะลงที่ตั้งของส่วนราชการที่ออกหนังสือ ณ ที่ใด จำเป็นต้องลงทุกกรณีหรือไม่

ข้อวินิจฉัย วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจำหน่ายของ แยกเป็น ๒ กรณี คือ

(๑) กรณีที่ส่วนราชการเป็นผู้จัดส่งหนังสือเอง โดยใช้สมุดส่งหนังสือหรือมีใบรับแนบติดไปกับซอง และมีพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ส่งหนังสือของส่วนราชการเป็นผู้ไปส่งด้วยตนเอง ให้จำหน่ายของตามระเบียบ ฯ ข้อ ๔๕ ซึ่งมีตัวอย่างตามแบบที่ ๑๕ ทำระเบียบ คือให้ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกหนังสือไว้ที่มุมบนด้านซ้ายของซอง โดยไม่จำเป็นต้องลงที่ตั้งของส่วนราชการที่ออกหนังสือ

(๒) กรณีที่ส่วนราชการจัดส่งหนังสือโดยทางไปรษณีย์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดส่งโดยการติดดวงตราไปรษณียากรหรือจัดส่งโดยมีข้อตกลงกับการสื่อสารแห่งประเทศไทย ขอชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน ให้เป็นไปตามระเบียบ ฯ ข้อ ๔๖ ซึ่งให้ถือปฏิบัติตามระเบียบหรือวิธีการที่การสื่อสารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังนั้น เมื่อการสื่อสารแห่งประเทศไทยกำหนดเงื่อนไขหรือวิธีการไว้ประการใด ก็ต้องปฏิบัติตามนั้น.

(ลงชื่อ) พุชาติ ประมูลผล

(นายพุชาติ ประมูลผล)

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ผู้รักษาการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖

๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๖